



Güncel
Fatih ÇINAR



İHRAMCİZÂDE İSMAİL HAKKI TOPRAK (K.S.)'IN

PEYGAMBER SEVGİSİ VE SÜNNET ANLAYIŞI



“Efendi Hazretleri, her halinde Hz. Peygamber (s.a.v)’i örnek alırdı. Öyle ki, oturup kalkmasından, yemesinden içmesinden ibadet hayatına varıncaya kadar Hz. Peygamber’in içerisinde olduğu bir hayat yaşamaya gayret ederdi. Muhabbet ve hürmetinden dolayı onun ismini abdestsiz ağzına almazdı.”

İhramcızâde, olarak tanınan İsmail Hakkı Toprak Efendi (k.s), memleketimizin son dönemine damgasını vuran maneviyat erlerinden birisidir. Onun özellikle Sivas ve çevresine yaptığı hizmetler hâlâ devam etmekte ve yeni yetişen nesillerce hayranlıkla temaşa edilmektedir. Tabii, Efendi Hazretlerinin maddî ve manevî anlamdaki bu büyük hizmetlerinin temelinde, Kur’ân ahlâkı ile bezenmiş bir insan olması, çok önemli bir et-kendir. Onun Kur’ân’a bakışını ise Hz. Peygamber (s.a.v)’in sünneti şekillendirmektedir. İsmail Efendi, “Yaşayan Kur’ân” olarak nitelendirilen Hz. Peygamber’in çok sıkı bir takipçisi olmayı hedeflemiştir.

Efendi Hazretleri, her halinde Hz. Peygamber (s.a.v)’i örnek alırdı. Öyle ki, oturup kalkmasından, yemesinden içmesinden ibadet hayatına varıncaya kadar Hz. Peygamber’in içerisinde olduğu bir hayat yaşamaya gayret ederdi. Muhabbet ve hürmetinden dolayı onun ismini abdestsiz ağzına almazdı. Hatta bir defasında bir ihvanına “İsminiz nedir?” diye sormuş, o da; “İsmim Muhammed’dir, Efendim” deyince, “Allah’ımı seversen sus, abdestimizi tazeleyelim de ondan sonra adınızı söylersiniz” buyurmuşlardır.



İhramcızade, Hz. Peygamber (s.a.v)’i sevmenin sadece kuru bir iddia olmaması gerektiği anlayışını savunan; sünnetin, hayatın akışı içerisinde faal/aktif bir rol oynaması gerektiğini düşünen bir anlayışa sahipti. Onun sünnet anlayışı/peygamber sevgisi, hiçbir zaman teoride kalmamış, günlük hayatta mutlaka karşılık bulmuştur.

Efendi Hazretleri’nin Hz. Peygamber (s.a.v) sevgisini somutlaştırdığı sünnetleri, şöyle sırala-

yabiliriz:

İhramcızâde İsmâil Hakkı Toprak ve Sünnete Bakışı:

Hz. Peygamber (s.a.v)’i yürüyen bir Kur’ân olarak düşünürsek, onun Kur’ân’a verdiği önem hemen zihnimize canlanacaktır. Hz. Peygamber (s.a.v), attığı her adımı Kur’ân’a göre atan, Kur’ân-ı Kerim’de bizlere uyulması gereken bir rehber olarak sunulmuştur. Efendimizin bu Kur’ân sevgisi İsmail Efendi’de neşet bulmuştur. O, Kur’ân-ı Kerim’i o kadar çok severdi ki, Kur’ân’ı kalplerinde barındıran hafızlara ayrı bir önem verirdi. Bir hafız meclise geldiğinde ayağa kalkarak onu karşılar, onu başköşeye oturturdu. Kur’ân’a hizmet etmeyi gaye edinen Efendi Hazretleri, Ulu Cami dernek başkanlığı döneminde birçok ha-

fızın yetişmesine vesile olmuş, böylece Kur'ân-ı Kerim'in nesilden nesile sağlam bir şekilde aktarılmasına katkıda bulunmuştur. Kur'ân-ı Kerim'e son derece âşinâ olan Efendi Hazretleri'nin hayatına Kur'ân-ı Kerim ile anlam katması, dikkat çekilmesi gereken en önemli konulardan bir tanesidir. O, Allah'ın kelâmının, hiçbir zaman raflarda bırakıp tozlanmasına rıza göstermemiş, tam aksine, Kur'ân-ı Kerim'i, aksiyon adamı olması gerektiğine inandığı Müslümanın hareket noktasının başlangıcı olarak görmüştür.

Hz. Peygamber (s.a.v)'in en büyük özelliklerinden birisi olan, namaz ibadetine çok önem vermesi de Efendi Hazretleri'nin hayatında yansımaları bulmuştur. Efendi Hazretleri, gece namazlarına/teheccüt namazına çok önem verir, kendisi sabah namazlarını daima cemaatle edâ ederlerdi. *"Kardeşlerim! Ömrümüz memuriyet ile geçti ama nafilerimizi bile terk etmedik"* diyerek bu konudaki hassasiyetlerini göstermektedirler. Ayrıca sürekli abdestli bulunma sünnetini kendisi korumaya azami derecede önem verir, ihvanlarına da bu önemli sünneti ihya etmeleri konusunda uyarılarda bulunurdu. Hz. Peygamber (s.a.v) bu dünyadan ayrılırken son söz olarak: *"Namaz vakti geçti mi?"* diye sormuşlardır. Efendi Hazretlerinin de bu dünyaya ait son sözleri: *"Namazınızı kılın!"* olmuştur. Ölüm anında dahi sünnet-i seniyyeden ayrılmayan kâmil bir mümin, Allah-ü Teâlâ şefaathlerine nâil eylesin.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) sohbetlere çok önem verirlerdi. Etrafındaki insanları sohbetleri ile irşat ederler, onların doğru yola girmesine vesile olurlardı. Efendi Hazretleri de: *"Bizim yolumuz sohbet üzere kurulmuştur!"* diyerek sohbetlere verdikleri önemi dile getirmişlerdir. *"Gardaşlarım! Her sohbette vuslat vardır, vuslatsız sohbet olmaz. Sohbetlerde edep ve muhabbetinize sahip olun"* diyerek sohbet adabının önemini belirtirlerdi.

Resulullah (s.a.v) engin bir hoşgörüyü sahipti. Mescidin bir köşesine küçük abdestini yapan bir bedeviyi dahi hoş görecekti bir karaktere/yapıya sahipti. Onun bu engin hoşgörüsü Efendi Hazretlerinde de kendini göstermiştir. Bir gün Ulu Camiye

giderken bir meczup karşısına çıkar ve: *"Bu kadar milleti topladın, nereye götürüyorsun?"* der. Efendi Hazretleri tebessüm eder ve etrafındakilere: *"Böyle bir durumla karşılaşırsanız, işini mi görürsünüz yoksa tersler misiniz?"* diyerek daima hoşgörülü olmak gerektiğini ifade etmişlerdir. Resulullah Efendimiz (s.a.v) hakka ve hukuka aykırı olan hiçbir şeyde müsamaha göstermezdi. Hatırlanacağı üzere hırsızlık yapan bir bayanın elinin kesilmemesi için kendisine ricaya gelenlere: *"Vallahı, kızım Fâtıma bu fiili işlemiş olsaydı, ona da bu cezayı uygulamaktan geri durmazdım"*, diyerek cevap vermiştir. Efendi Hazretleri de, sigara konusunda aynı hassasiyeti göstermiş, sigaranın maddî ve manevî zararları ve israf olması nedeniyle, *"Sigara içen ya bizi terk eder ya da sigarayı terk eder"* demişlerdir.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v) misafire ikram konusuna da ayrı önem verirlerdi. Bizzat misafirine hizmet eder, *"Misafir on rızıkıyla gelir, birini yer dokuzunu ev sahibine bırakarak gider"* buyururlardı. Bu meselenin şuurunda olan Efendi Hazretleri, evinde misafirin eksik olmamasını isterdi. Zaten her gün birçok ziyaretçisi onu yalnız bırakmazdı. Kendisi misafirleri ile birebir ilgilenir, onları sevgi ve muhabbet ile karşılar, *"Gelen gelsin saadetle, giden gitsin selâmetle"* derlerdi. *"Misafirin üç hakkı vardır: İstirahat ettiriniz, karnını doyurunuz ve hamama gönderiniz"* buyururlardı.

Peygamber (s.a.v): *"Müminin işi gerçekten şaşılacak bir iştir. Zira işinin hepsi onun için hayırlıdır. Bu meziyet yalnız mümine mahsustur. Zira o sevinince şükreder. Bu ise onun için hayırdır. Başına bela gelirse sabreder bu da onun için hayırdır"* buyurmaktadırlar. Onun hayatı incelendiğinde sabrın zirvesinde bir insan olduğu rahatlıkla anlaşılacaktır. Efendi Hazretleri de çok sabırlı idi. Şu olay onun sabrını göstermesi açısından son derece önemlidir: Oğlu Kemal Toprak'ı tren kesmiş, paramparça olan vücudu bir torbaya konularak defnedilmişti. İsmail Efendi, oğlunun vefatını büyük bir sabır ve teslimiyet ile karşılamış: *"Rabbime, oğlumun vefatında bana sabır verdiği için şükrediyorum"* buyurmuşlardı.

Hız. Peygamber (s.a.v) Medine'ye hicretten sonra yapılan mescide bitişik olarak faaliyete başlayan ve "Ashab-ı Suffe" olarak isimlendirilen, işleri Kur'ân-ı Kerim ve hadis-i şerif okumak, ezberlemek ve halka anlatmak olan öğrenciler yerleştirmişti. Hız. Peygamber (s.a.v) burada eğitim-öğretim hayatı devam eden öğrencilere çok büyük değer vermiş, onların maddî ve manevî tüm dertleri ile ilgilenmişti. Efendi Hazretleri de Kur'ân ve Sünnet'in anlatıldığı, vatan ve ilim aşkıyla dolu insanlar yetiştireceğine inandığı İmam Hatip Lisesi'nin açılması için elinden gelen her şeyi yapmıştır. İmam Hatip Lisesi'nin dernek başkanlığını üstlenerek bu okulun açılmasını sağlamış ve öğrencilerinin dertleri ile tek tek ilgilenmişlerdir.

Mustafa Takî Efendi tarafından nesir olarak yazılan mevlîd-i şerîfi 175 beyitten oluşan bir manzumeye çevirmesi de İsmail Hakkı Toprak Hazretleri'nin Peygamber (s.a.v) sevgisini gösteren en önemli işarelerden birisidir.

Tabii ki İsmail Efendi'nin Hız. Peygamber (s.a.v) sevgisini ve sünnet anlayışını bu zikredilen örneklerle sınırlamamız mümkün değildir. Hayatın her alanında onun tek hedefi âlemlere rahmet olarak gönderilen Hız. Muhammed Mustafa (s.a.v)'yı örnek almak ve O'nun yaşadığı gibi madden ve mânen temiz bir hayata ulaşmaktır. Efendi Hazretleri o yüzden: "Gardaşlarım! Adam olamadık, adam olmak meğher ne zormuş" buyurlardı.

Sonuç

Efendi Hazretleri'nin bu anlayışı günümüz Müslümanları olarak hepimize örnek olmalıdır. Hayatın dışında, ulaşılamayan, uzaklarda bir peygamber anlayışını tamamen reddeden, Hız. Peygamber (s.a.v)'i hayatın merkezine koyarak hareket eden bir anlayışı benimsemeye her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Hız. Peygamber (s.a.v)'in sabrını, hoşgörüsünü, hizmetini, Kur'ân anlayışını, ibadet hayatını, aile reisliğini, komutanlığını, devlet başkanlığını, öğretmenliğini, babalığını, komşuluğunu vs. kısaca

her yönünü çok iyi anlayıp hayatımıza yansıtmamız en büyük kazancımız olacaktır. Büyük şahsiyetlere dikkat ettiğimizde görmekteyiz ki, onların en büyük özelliği "Ey Habibim! Muhakkak ki



sen yüce bir ahlâk üzeresin" övgüsüne mazhar olan Hız. Muhammed Mustafa (s.a.v)'nın yoluna sıkı sıkıya bağlı olmalarıdır.

Zamanımıza çok yakın bir dönemde yaşayarak, Hız. Peygamber (s.a.v)'in hayat ölçülerinin nasıl yaşanacağını gözlerimizin önüne seren İsmail Hakkı Toprak (k.s)'ı rahmetle anıyor, yüce Mevla'dan Kur'ân ve Resulullah (s.a.v)'in ahlâkını bizlere de nasip etmesini niyaz ve temenni ediyoruz.

Yazımızı Efendi Hazretlerinin çok sevdiği bir ilâhî ile noktalayalım:

Canım kurban olsun senin yoluna
Adı güzel kendi güzel Muhammed
Gel şefaateyle kemter kuluna
Adı güzel kendi güzel Muhammed

Mümin olanların çoktur cefâsı
Ahirette olur zevk u sefâsı
On sekiz bin âlemin Mustafası
Adı güzel kendi güzel Muhammed